

SLOVENSKI

Poročevalac

Izdanje 10 tiskov. Časopisno-založniško podjetje Slovenski poročevalac. — Direktor: Rudi Janžura. — Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vojnjak. — Za tisk odgovarja Franc Plesival. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 2, telefon št. 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon št. 23-522 do 23-526. — Oglasi oddelek: Ljubljana, Titova cesta št. 7, telefon št. 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal 29 — Tek. r. 60-KB 5 2-377. — Mesečna naročnina 300 din.

OBISK PREDSEDNIKA INDONEZJSKE REPUBLIKE DR. SUKARNA

Po Donavi v Smederevo

Pri izlivu Save v Donavo je mimo visokega gošta in predsednika Tita defilirala rečna mornarica — V Smederevu so si gosti ogledali kmetijsko zadrugo, po slovesnem kosilu pa so odpotovali v Vinčo

Beograd, 17. sept. (Po telefonu) Davi so bile beogradske ulice, čeprav je bil delovni dan, polne ljudi. Tisočji Beograjčanov in tisočji prebivalcev iz notranjosti, ki so prišli na večerajnje tekmo, so napolnili ulice Miloša Velikega, Nemanjina ulico do novega pristanišča na Savi, da bi pozdravili visokega gosta, Njegov ekscelencijo dr. Ahmeda Sukarna in predsednika FLRJ tovariša Tita, ki sta se okoli 10. ure dopoldne peljala skozi Beograd.

Visoki gost in njegov gostitelj, ki ju je pozdravljalo več tisoč ljudi, sta šla na savsko pristanišče, kjer ju je sprejel predsednik Ljudske skupštine Srbije Petar Stambolić. Na savskem pristanišču sta se vzkročila na belo jahto »Krajina«, ki se je mimo pozibavala na tihni Savi. Poleg visokega gosta in predsednika Tita so bili na jahti tudi člani spremstva dr. Sukarna ter član zveznega izvršnega sveta Moma Marković, podpredsednik izvršnega sveta Srbije Vojta Leković, načelnik generalnega štaba Ljubov Vučković ter mnogi drugi funkcionarji. Kmalu po 10. uri je jahta krenila proti Smederevu. Ko je bila jahta na tistem

predelu Save, kjer se izliva v Donavo, so mimo jahte pridrveli štiri torpedni čolni, nekaj sto metrov za tem, ko je bila jahta pri pancetvskem mostu, pa je priplula mimo nje rečna mornarica Jugoslovanske vojne mornarice. Ko so zadnje ladje Jugoslovanske rečne mornarice zursle mimo jahte »Krajina«, so se na jahto zasliskali zvočki reakcijskih letal, ki so tudi pozdravljali visokega gosta. V lepem in mirnem vremenu je jahta nadaljevala pot proti Smederevu. S Kalemegdana, kjer se je zbralo na stotine Beograjčanov, so prihajali do jahte topli pozdravi visokemu gostu in tovarišu Titu in na stotine Beograjčanov je mahal z zastavi-

cami vse dokler niso izgubili jahte izpred oči. Od Beograda do Smedereva so pozdravljali jahto z visokimi gosti mnogi kmetje, ki so delali na njivah, kakor tudi rudarji rudnika Kostolac, ki leži ob Donavi. Okoli 13. ure je visoki gost v spremstvu predsednika republike prispejal v Smederevo. Smederevo je bilo svečano okrašeno za sprejem visokega gosta. Nad ulicami ter v pristanišču so vihrale številne zastave. Povsod je bilo polno ljudi, ki so prišli pozdraviti svojega gosta. Poleg delavcev in prebivalcev Smedereva so bili v dolgi povorici tudi kmetje v narodnih nošah. Ladjo »Krajina« so najprej pozdravili delavci železarne v Smederevu, mimo katere je ladja plula. V pristanišču je sprejel predsednika Sukarna in tovariša Tita predsednik okrajnega ljudskega odbora ter drugi okrajni funkcionarji. Predsednik OLO je želel gostom dobrodošlico, nakar so gostje v spremstvu mestnih funkcionarjev kre-

nišli v kmetijsko zadrugo. Pred zadrugo je sprejel goste predsednik zadruge Branko Katić, ki jim je tudi izrekel dobrodošlico. Sprejemu so prisostvovali tudi zadrugni funkcionarji in mnogi zadrugniki. V spremstvu predsednika kmetijske zadruge sta si dr. Sukarno in predsednik Tito ogledala zadrugo in njene kleti, ki so znane po dobrem vinu. Med obiskom in med ogledom zadruge so se gostje zadržali v krajšem razgovoru z zadrugniki. Ves čas bivanja v Smederevu sta bila dr. Sukarno in njegov gostitelj deležni prištevnih ovacij.

Smederevo, 17. sept. (Tanjug). Predsednik republike Indonezije dr. Sukarno in predsednik FLRJ Tita sta danes na jahti »Krajina« nadaljevala politične razgovore. Pravijo, da so razgovori obeh predsednikov končani. Predsednika sta pregledala skupno izjavo, ki jo bosta sredi ob 18. uri v Belem dvorcu podpisala ministru za zunanje zadeve Indonezije in Jugoslavije Tuslan Abdulgani in Koča Popović. Izjavo so pripravljali večeraj in danes strokovnjaki obeh delegacij.

Predsednik Ljudske skupštine Srbije Petar Stambolić je priredil danes na čast indonezijski delegaciji slavnostno kosilo, na katerega so prišli predsednik republike Indonezije dr. Sukarno in predsednik FLRJ Josip Broz-Tito. Na kosilu so bili tudi člani spremstva predsednika dr. Sukarna, zastopniki ljudske oblasti Smedereva in zastopniki vojske.

Po kosilu sta se predsednik Sukarno in Petar Stambolić odpravila z avtomobilom v Vinčo. V inštitutu za nuklearne vede »Boris Kidrič« sta si ogledala generator in laboratorij ter se razgovarjala z voditelji in znanstvenimi delavci inštituta.

Predsednik Tita si ogleduje darila, ki mu jih je podaril predsednik Indonezije dr. Sukarno.

PRIPOMBE ZVEZNE INDUSTRIJSKE ZBORNICE K ZAKONSKIM PREDLOGOM

O zbornicah in delovnih odnosih

Članstvo v zbornicah naj bi bilo prostovoljno, ne obvezno — Delovne odnose naj bi vzpostavljalo in prekinjalo vodstvo podjetij

BEOGRAD, 17. sept. Izvršni odbor Zvezne industrijske zbornice je imel pod predsedstvom Todorja Vujasinovića sejo, kjer so formulirali pripombe Zvezne industrijskih poročevalcev k načrtu zakona o gospodarskih zbornicah in načrtu zakona o delovnih odnosih. Izvršni odbor je poleg tega potrdil že prej izvršeno začasno razdelitev sredstev približno 2 milijardi iz sklada za kadre Zvezne industrijske zbornice. Nadalje so na seji razpravljali tudi o instrumentih zveznega družbenega plana za prihodnje leto in o nekaterih vprašanjih plačnega sistema v gospodarstvu.

Od pripomb izvršnega odbora k načrtu zakona o zbornicah in gospodarskih združenjih so važ-

ne predvsem tiste, ki se nanašajo na članstvo v zbornicah in združenjih, na obveznost sklepov in na vlogo ter naloge strokovnih združenj. Izvršni odbor meni, da mora biti članstvo v zbornicah prostovoljno in ne obvezno, kot to predvideva načrt zakona. Osnovni kriterij za sprejem v članstvo Zvezne industrijske zbornice naj bo karakter dela podjetja.

Delegacija zvezne ljudske skupštine odpotuje v Zahodno Nemčijo

Beograd, 17. sept. (Tanjug). V Zvezno republiko Nemčijo odpotuje 25. septembra delegacija zvezne ljudske skupštine na sedemdnevne obisk in bo tako vrnila obisk zveznega parlamentu, katerega predstavniki so bivali v naši državi lani maja. V delegaciji je enajst poslancev zvezne ljudske skupštine, ki jo vodi Moša Pijade, predsednik zvezne ljudske skupštine.

Predvidevajo, da bo na čast delegaciji zvezne ljudske skupštine Bundestag sklical posebno sejo, na kateri bi bili navzoči tudi člani delegacije. Po programu, ki še ni dokončan, bodo jugoslovanske ljudske poslance sprejeli predsednik republike dr. Theodor Heuss, predsednik Bundestaga dr. Eugen Gerstenmayer in minister za zunanje zadeve dr. Heinrich von Brentano. Obiskali bodo tudi Köln, Hamburg in nekatera industrijska podjetja.

Poleg predsednika Moše Pijade so v naši delegaciji: Boris Kraigher, član zveznega izvršnega sveta, predsednik izvršnega sveta LR Slovenije, dr. Maks Snuderl, predsednik zakonodajnega odbora zveznega sveta, profesor ljubljanske univerze, Todor Vujasinović, sekretar odbora za socialno politiko in ljudsko zdravje zveznega sveta, predsednik zvezne industrijske zbornice, Josip Bosnar, podpredsednik odbora za gospodarske organizacije sveta proizvajalcev, član Centralnega sveta Zvezne sindikatov Jugoslavije, Zvonko Brkić, član odbora za organizacijo oblasti in upravo zveznega sveta, član izvršnega sveta Sabora LR Hrvatske, Tanastije Mladenović, sekretar odbora za prosveto zveznega sveta, književnik Vojislav Biljanović, član odbora za organizacijo oblasti in upravo zveznega sveta, podpredsednik izvršnega sveta ljudske skupštine LR Crne Gore, Pal Soti, član odbora za narodno gospodarstvo zveznega sveta, podpredsednik ljudske skupštine avtonomne pokrajine Vojvodine, Fadil Hodža, član odbora za zunanje zadeve zveznega sveta, predsednik izvršnega sveta ljudskega odbora avtonomne oblasti Kosova in Metohije, Stanka Veselinov, članica odbora za socialno politiko in ljudsko zdravje zveznega sveta, direktor publikacije »Nedelne informativne novine«, Živko Braikovski, ljudski poslanec v zveznem svetu, Sekretar delegacije bo Ljubica Dimitrijević, pravni svetnik zvezne ljudske skupštine.

Sporočilo o razgovorih

med FLR Jugoslavijo in republiko Indonezijo

BEOGRAD, 17. sept. (Tanjug) Po končanih uradnih razgovorih sta zunanja ministra Koča Popović in Ruslan Abdulgani podpisala deklaracijo, v kateri je med drugim receno: Razgovori med delegacijama FLRJ in republike Indonezije so potekali v ozračju prisrčnosti, razumevanja in medsebojnega spoštovanja ter so obsegali mednarodne probleme in jugoslovansko-indonezijsko sodelovanje. Kot rezultat razgovorov sta se obe strani sporazumeli za naslednjo izjavo:

1. Obe strani izražata pričanje, da morajo zveze med Jugoslavijo in Indonezijo in vsem drugim državam temeljiti na politiki dejavne in miroljubne koeksistence, na načelih enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja ozemeljske neodotakljivosti in suverenosti, nevmišavanja v notranje zadeve in priznavanja pravice vsakemu narodu in državi do neodvisnega razvoja, ne glede na ideološke, družbeno-ekonomske in druge razlike, na načelih, ki so prišla do izraza tudi na konferenci v Bandungu. Obe strani sta, upoštevajoč sedanja pričakovanja in zahteve narodov na svetu, zlasti poudarili svoje prepričanje, da je treba vse nerešene mednarodne probleme reševati izključno z miroljubnimi sredstvi in s pogajanjem ter sporazumevanjem.

2. V posvetovanju o sedanjem mednarodnem položaju sta se obe strani ravnali po tem duhu in teh načelih.

a) Obe strani menita, da je dosežen razvoj mednarodnih odnosov zahteva popolno in enakopravno udeležbo vseh narodov, velikih in majhnih, v mednarodnem življenju in da se je treba truditi, da bi njihova enakopravna udeležba prišla do popolnega izraza pri reševanju problemov na svetu.

b) Obe strani sodita, da je neenaka stopnja ekonomske razvitenosti držav na svetu eden izmed poglavitnih virov mednarodne nestabilnosti. S tem v zvezi menita, da je treba državam, katerih ekonomski raz-

tevi ustrezne sporazumne rešitve.

c) Da bi se doseglo popolno izvajanje načela univerzalnosti članstva z Združenih narodih, sta obe strani popolnoma sporazumni, da države, ki še niso članice, pa izpolnjujejo pogoje iz Ustanovne listine Združenih narodov, morajo biti brez odlašanja sprejete v to organizacijo.

S tem v zvezi se mora kot ustvarjeni prispevek k svetovnemu miru predvsem izvesti (Nadaljevanje na 3. strani)

TRINAJST DRŽAV JE DOSLEJ SPREJELO POVABILA

Slabe znanilke konference

Mnoge države so že sedaj neugodno sprejele načrte zahodnih velesil, v Aziji pa je vedno večji odpor — Menijo, da bodo velesile izvedle gospodarsko blokado Egipta — Dnevni red konference ima tri točke

LONDON, 17. sept. (Tanjug). — Trinajst izmed petnajstih povabljenih držav je že obvestilo britansko vlado, da sprejemajo povabilo na londonsko konferenco o »združenju koristenkov Sueskega prekopa«, ki se bo začela v srečo. Ni prišel odgovor Etiopije, za katero pričakujejo, da bo postala svojega predstavnika v London, in Španije, katere stališče je še mda je negotovo.

Skupno povabilo Vel. Britanije, Francije in ZDA je bilo poslano samo vladam tistih držav, ki so na londonski konferenci pretekli mesec podpisale načrt o internacionalizaciji Sueskega prekopa. Druge štiri države, udeleženske na prvi konferenci — Indija, Sovjetska zveza, Ceylon in Indonezija, niso bile povabljene. Toda te štiri vlade so sprejele povabilo Egipta, najpošljejo v Kairo predstavnike na splošno konferenco o Sueskem vprašanju, katere datum pa še ni bil določen.

Pokrovitelji nove londonske konference — Velika Britanija, Francija in ZDA — katerih zunanji ministri bodo jutri imeli preliminarna posvetovanja, bodo imeli težave z izdelavo dokončnega načrta o združenju koristnikov, ki bi bil sprejemljiv za drugih petnajst držav. Mnogo povabljenih vlad je že vnaprej sporočilo, da jih udeležba na konferenci ne veža, da sprejmejo sporazum o ustanovitvi »združenja«. Ta udeležnost je — po mnenju diplomatskih krogov — deloma posledica preurjenja, da je predlagani načrt neurenstičljiv, deloma pa v strahu, da se Velika Britanija in Francija še vedno nista odrekli sih, s katero bi Egiptu vsilili rešitev. Precejšnjo zaskrbljenost je v britanski prestolnici

povzročila skupna izjava zunanjih ministrov Norveške, Švedske in Danske, ki menijo, da bi bilo treba spor predložiti Združenim narodom, in napovedujejo, da prihajajo v London zaradi iskanja možnosti za miroljubno rešitev. Na isti osnovi

TIRANA, 17. sept. Kakor poročila albanska časopisna agencija, je albanska vlada sprejela povabilo egipčevske vlade za udeležbo na konferenci o reviziji carigradske konvencije iz leta 1888.

sta sprejela povabilo Pakistan in Iran s tem, da sta posebej poudarila, da ne bodo odobrila uporabe sile v suestkem sporu. Slabe znanilke londonske konference so vrh tega še neugodne reakcije drugih držav, zainteresiranih za plovbo skozi Suez, ter vse večji odpor Azije proti politiki treh zahodnih držav v suestkem sporu. Hkrati pa se vedno bolj jasno izoblikujejo obrisi programa, ki ga zdaj dokončujejo predstavniki Velike Britanije, ZDA in Francije. Uradni krogi tudi danes opozarjajo na izjavo, ki jo je bil dal premier Eden prejšnji teden, da ladje »združenja« ne bodo plule skozi prekop brez minimalnega egipčevskega sodelovanja. Potemtakem se vedno bolj utrjuje domneva, da tri države izdelujejo načrt o »bojkotiranju Sueskega prekopa«. Poročila iz

ZDA jasno govore o tem. Po pisanju britanskega tiska je Washington voljan ponuditi zahodnoevropskim državam posojilo v znesku 500 milijonov dolarjev za »finansiranje bojkota« in za pošiljke ameriškega petrola Evropi. Posojilo bi nudila Banka za izvoz in uvoz. Napovedujejo, da bo konferenca tudi proučila možnost za poostreitev gospodarskih sankcij proti Egiptu ter formulo, na osnovi katere bi suestsko vprašanje predložili Združenim narodom. Dnevni red londonske konference vsebuje tri točke: poročilo Menziesovega odbora ter akcija, ki jo je treba storiti, memorandum egipčevske vlade, dostavljen po kairskih razgovorih, ter načrt Velike Britanije, Francije in ZDA o ustanovitvi »združenja koristnikov Sueskega prekopa«.

Mednarodni seminar UNESCO

Iz štirinajstih držav prisostvuje seminarju 40 slušateljev

Reka, 17. sept. V navzočnosti več kot 40 slušateljev iz 14 držav je bila danes na Reki odprta mednarodna konferenca o gospodarski izobrazbi delavcev, ki bo trajal do 29. 9. Seminar organizira nacionalna komisija za UNESCO s pomočjo Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslovanske Unije in pod pokroviteljstvom UNESCO Seminarju prisostvujejo slušatelji iz Norveške, Belgije, Francije, Italije, Avstrije, Poljske, Češkoslovske, Madžarske, Rumunije, Bolgarije, Sovjetske zveze, Maroka, Kitajske in Burme.

V imenu nacionalne komisije za UNESCO je seminar odprl Ašer Deleon, ki bo vodil ta seminar. Nato je navzoče pozdravil Djuro Salaj, ki je izrazil zadovoljstvo, ker je seminar pod pokroviteljstvom UNESCO v naši državi. Izrazil je upanje, da bo dal seminar možnost izmenjave dosedanjih izkušenj na tem področju v nadaljevanju je tovar. Salaj poudaril osnovna načela naše gospodarske demokracije in naše napore za gospodarsko vzgojo delavcev.

Po pozdravnem govoru predsednika Ede Jandasa je govoril predstavnik UNESCO g. Langrand, ki je izjavil, da je UNESCO zadovoljen, ker se je naša država odločila organizirati takšen seminar. Nato je delal, da veruje, da bo ta seminar dal koristne plodove v reševanju problemov gospodarske vzgoje delavcev. Osvetlil bo ta problem in dal vzpodbudo za splošno vzgo-

Svečani otvoritvi seminarja so prisostvovali predsednik centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslovanske Unije, predsednik sekcije UNESCO za vzgojo odraslih g. Paul Langrand, predsednik oddelka za delovne pogodbe Mednarodne organizacije dela, predsednik reškega okraja Ede Jandasa in drugi.

KUPČIJE NA ZAGREBSKEM VELESEJMU

Zagreb, 17. sept. Komisija za razdelitev deviz iz posebnega velesejmskega kontingenta je dobila prve predloge za nakup blaga, ki je razstavljeno. Tako so podjetje »Invest-Import« ter tovarne »Ikarus«, »Partizanka«, »Sloboda« in druge sklenile z razstavljalci Italije, Avstrije, Zahodne Nemčije, CSR in DR Nemčije pogodbe o nakupu univerzalnih strojev in brusilnic, naprav za tekstilno in industrijsko nogavico, tehnične za določanje specifične teže itd. Prevladuje mnenje, da večina kupčij, za katere je možno koristiti posebna sredstva velesejmskega sklada, še ni prijavljena komisiji.

Na velesejmu so doslej sklenili pogodbe tudi za nakup blaga, za katere so redno odobrena devizna sredstva. Z razstavljalci iz ZDA so med dru-

gim sklenjene pogodbe za nekaj osebnih avtomobilov, za razstavljalci iz Velike Britanije pa za nakup delov za tiskarske stroje in drugo. Tudi poljske tovarne so prodale domačim podjetjem večje število avtomobilov znamke »Varšava«. Jugoslovanski gospodarski krogi kažejo precejšnje zanimanje za nekatere izdelke poljske kemične industrije, za tekstilne stroje, za opremo rudnikov itd.

Kot se je zvedelo, so precejšnje možnosti za sklenitev pogodb predmetov široke potrošnje. V Narodni banki so na primer izkitali deviz v znesku 800 milijonov dinarjev. Ta sredstva bodo koristila poleg drugega za nakup električnih aparatov za gospodinjstva, fotoaparatorov, pisalnih strojev, tekstila in drugega blaga.

VERE

Stanje 17. septembra. Področje visokega zravnega pritiska se je nad Vzhodno Evropo in Balkanom povesno razkrilo. Nekoliko hladnejši zrak je zajel baltske dele in se pomika proti jugu. Napoved za terek: Pretežno jasno vreme, proti poldnevni nekoliko povečana oblačnost. Temperaturni povišaji med 5 in 7, v Pri-morju 10. Sez. den. do 2. stopinj C. Zjutraj po kožni rahla megla.

Ob robu pogoditkov

POVEDENIŠKI IZID VOLITEV V DRŽAVI MAINE

Začetek volilnega boja v ZDA

Svojo zmago si demokrati tolmačijo kot dokaz, da se večja naklonjenost volivcev za demokrate — Stevenson se bo lotil predvsem Nixona — Protukrepi republikancev

WASHINGTON, 17. sept. (Tanjug) Uradni začetek volilne kampanje v ZDA je bil pod vtisom nepričakovane zmage demokratov na delnih volitvah v republikanski državi v severovzhodni državi Maine. Dejstvo, da so osvojili mesto guvernerja in dobili 2 do 3 poslanske položaje, so demokrati razumeli kot dokaz, da se naklonjenost volivcev njim v korist večja in daje mnogo upanja za volilno zmago.

Bolj kot sam volilni izid je dogodek v Mainu značilen po tem, da so demokratom prinesli zmago tako imenovani sindikalni glasovi. Ali bodo sindikati imeli podobno vlogo tudi v državnem merilu — takšno vprašanje se je pojavilo, odkar je

plenum glavnega odbora združenega sindikata sklenil podpreti demokrataškega predsedniškega kandidata. Vse to je še bolj razmahnilo opozicijske napade na celotno vlado dejavnost. Demokrataški kandidat Stevenson je pred deset tisoč po-

sluščalci in milijoni televizijskih gledalcev na volilnem zborovanju začel ofenzivni napad z napovedjo, da bo vsa njegova ostrina naperjena na republikanskega podpredsedniškega kandidata Nixona. Dejal je, da je Eisenhower zaradi telesne nesposobnosti prenesel oblast na razne uradnike, po večini bivše znane poslovne ljudi.

Vodilni republikanci so odgovorili na zborovanju krajevnih prvakov iz vse države s pozivom na skrajno živahno in množično agitacijo. Samozadovolj-

stvo nad vladnimi uspehi in Eisenhowerjevo popularnostjo so žigosali kot najhujšega strankinega sovražnika. Agitacija mora iti po Eisenhowerjevem navodilu v štiri smeri: Seznaniti je treba najširšo javnost, da je država na pravi poti do blaginje in miru; med neodvisnimi in demokratičnimi volivci je treba ustvarjati navdušenje, da bodo tudi to pot glasovali za republikance; volivce je treba prepričati, da je republikanska stranka snajvečje upanje ZDA; in vztrajno je treba agitirati za vpisovanje v volilne imenike glede na to, da je od sto milijonov ljudi, ki imajo volilno pravico, v imenikih samo 60 milijonov, med njimi pa več demokratov kot republikancev.

Medtem ko se Eisenhower drži obljube, da se kot izvenstrankarski državni poglavar ne bo spuščal v polemiko s političnimi nasprotniki, ki mu prav nič ne prizanašajo, sta Nixon in uradni vodja stranke Hall napovedala, da bosta Trumana vnovič vzela na piko, ker dejavno podpira Stevensona, ter ponovila obtožbe o prodranju komunistov v državni aparat v dobi njegove vlade.

Egipt ne bo dovolil

da bi »združenje koristnikov prekopov« opravljalo promet skozi Suez — Pismo centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije egiptovskim delavcem

Kairo, 17. sept. (Reuter) V intervjuju z dopisnikom indijske agencije »Press Trust« je egiptovski predsednik Naser si- noči izjavil, da Egipt ne bo dovolil »združenju koristnikov prekopov«, da bi opravljalo promet skozi Suez. Naser je dejal, da bodo Egiptanci smatrali za agresijo poskus nove organizacije, da bi poslala ladje skozi prekop. Predsednik egiptovske republike je poudaril, da je njegova država pripravljena postaviti se po robu agresiji, od katere koli strani.

Na vprašanje, če bo prišlo do vojne zaradi sedanje krize v Sueskem prekopu, je predsednik Naser odgovoril, da agresivnih ukrepov Záhoda ni mogoče več jemati smeno kot zastraševanje. »Záhodu ni toliko za Sueski prekop, kolikor mu gre za ugled v arabskem svetu«, je poudaril Naser in izrazil prepričanje, da je sedanja kriza zaradi Sueskega prekopa »bolj kot kdaj koh združila arabski svet in da Záhod že začneja čutiti posledice tega«.

Ko je omenil sklep o blokiranju egiptovskega imetja v Vel. Britaniji, je Naser poudaril, da morajo zato afriško-azijske države dobro odpreti oči. Pripomnil pa je, da bi se morale te države osvoboditi gospodarske odvisnosti od Záhoda in ustanoviti afriško-azijsko plačilno unijo.

Predsednik Naser se je danes eno uro razgovarjal s sovjetskimi veleposlanikom v Kairu Kisejevom. Pozneje je konferiral z indijskim ministrom brez listnice Krišnom Menonom, ki je davi zgodaj prispel v Kairo na razgovore o Suez.

Beograd, 17. sept. (Tanjug) V odgovor na nedavno pismo, ki

ga je federacija sindikatov trgovskih delavcev Egipta poslala našim sindikatom, je Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije poslal egiptovskim sindikatom pismo, v katerem je med drugim rečeno, da so jugoslovanski sindikati z največjo pozornostjo in simpatijami spremljali nedavne dogodke v Egiptu od nacionalizacije družbe Sueskega prekopa do poslednje faze boja egiptovskega ljudstva za ohranitev suverenih pravic in neodvisnosti.

»Kakor vam je znano — je rečeno v pismu — so tudi narodi Jugoslavije v bližnji in daljnji preteklosti doživeli nemalo hudih preizkušenj, v zadnji vojni pa je bil resno ogrožen njihov obstoj. Toda odločnost ljudstva, da si pribori osnovne pravice in svobodo, je bila močnejša od vsega. Kljub ogromnim žrtvam, ki so jih morali dati, danes jugoslovanski narod v svoji neodvisni socialistični državi sami odločajo o svoji prihodnosti. Prav zato — je dalje rečeno v pismu — v celoti delimo vaše prepričanje, da vas noben pritisk, grožnja ali izsiljevanje s katere koli strani ne bodo omajali v odločnosti, da se vztrajno do konca

bojujete za dostojanstvo, suverenost in svobodo svoje domovine. Bodite tudi prepričani, da sta v tem boju naklonjenost in moralna podpora jugoslovanskih delavcev in sindikatov popolnoma na vaši strani.

Združevanje arabskega sveta

Gospodarski strokovnjaki Jemena, Saudove Arabije, Jordana, Sudana, Sirije, Egipta, Iraka, Libije in Libanona predlagajo ustanovitev »sveta za arabsko ekonomsko unijo« — O predlogu bo 15. oktobra razpravljala svet arabske lige

KAIRO, 17. sept. (Tanjug) Vlade arabskih držav posvečajo čedalje več pozornosti medsebojnemu ekonomskemu zvezam. Potreba po temeljnih spremembah v ekonomski strukturi teh zastaranih in nezadostno razvitih držav narekuje potrebo po vzpostavitvi gospodarskega razvoja. Zamišlja se, da se povezati prizadevanja za skupni napredek, dobiva čedalje vidnejše oblike. Sedanjih političnih položaj, posebno pa še poslabšanje odnosov z Záhodom, od katerega je bilo to področje gospodarske odvisno, so še močneje vplivali na vlade arabskih držav, da so odločene storiti korake za čim uspešnejši napredek medsebojnih trgovinskih in gospodarskih zvez.

Te dni se je v Bejrutu končala zasedanja ekonomskih strokovnjakov iz vseh arabskih držav: Jemena, Saudove Arabije, Jordana, Sudana, Sirije, Egipta, Iraka, Libije in Libanona. Pod pokroviteljstvom Arabske lige so strokovnjaki izdelali končen načrt predloga o ekonomski uniji arabskih držav.

Predlog določa carinsko unijo arabskih držav in uvedbo enotne carinske uprave vseh držav članic zveze. V načrtu so tudi skupni ukrepi unije za izvoz, uvoz in transport. Poenotiti nameravajo delavsko zakonodajo, socialno zavarovanje, davke in način kapitalne investicije.

Za izvedbo teh predlogov so ekonomski strokovnjaki arabskih držav predlagali ustanovitev »sveta za arabsko ekonomsko unijo«, ob katerem bi delovali tudi ekonomski, finančni in carinski odbor. Uvedbi bi posvetovalno telo strokovnjakov, ki bi proučevali posamezne probleme in dajali določena priporočila.

Vsi tri predlogi, ki so jih v arabskem svetu sprejeli z zanimanjem, bodo predloženi ekonomskemu odboru Arabske lige

Edenov odgovor Nehruju

New Delhi, 17. sept. (Reuter) Zastopnik britanskega veleposlanstva je sporočil, da je bila danes predsedniku indijske vlade Nehruju izročena nota predsednika britanske vlade Edena kot odgovor na dve sporočili, ki ju je bil Nehru te dni poslal britanskemu predsedniku.

oktobra. Če bo ta odbor sprejel načrt o ekonomski uniji arabskih držav, bo predloge dokončno proučil svet Arabske lige, ki se bo sestel 15. oktobra.

V zadnjem času je dejavnost strokovnjakov za trgovino in finance arabskih držav zelo razgibana. Tako je egiptovski ministar Noser obiskal Sirijo in Libanon, nato pa se je sešel tudi z zastopniki Kowaita, ki ima najbogatejše petrolejske vrelce. Odkar je Saudska Arabija ponudila Egiptu dolarsko pomoč 10

milijonov za financiranje zunanje trgovine, je egiptovska vlada poslala tja trgovinsko mislijo, ki bo proučila možnost za ureditev in razvoj ekonomskih odnosov s Saudsko Arabijo. Hkrati je Egipt predložil Sudanu nove predloge za ekonomsko zvezo med tema državama. Skupina uglednih gospodarstvenikov iz Egipta je predlagala ustanovitev arabske banke, ki bi financirala zunanjo trgovino vseh arabskih držav in katere kapital bi znašal sto milijonov egiptovskih funtov.

Sueska kriza je vnovič postavila na dnevni red vprašanje močnejših gospodarskih zvez in močnejše politične enotnosti med arabskimi državami. Podpora, ki so jo druge arabske države nudile Egiptu, je močno v prid arabski enotnosti in osamovoljnosti gospodarstev držav Srednjega vzhoda. Tudi slabenje političnih in ekonomskih zvez z

Sirijski in libanonski protest

Beirut, 17. sept. (Reuter) V skupnem sporočilu članom Varsovskega sveta poudarjata vladi Sirije in Libanona, da izkrcavanje francoskih oboroženih sil na Cipru ogroža mednarodni mir in varnost v Vzhodnem Sredozemlju. Izkrcavanje čet blizu sirijskih in libanonskih obal povzroča zaskrbljenost obeh vlad. Sirija in Libanon menita, da je namen teh premikov vojaški poseg, kar bi bila kršitev Ustavne listine Združenih narodov.

SPOROČILO O RAZGOVORIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

zakonita pravica ljudske republike Kitajske do predstavnstva v Združenih narodih. D Obe strani menita, da zmanjšanje oborožitve kot tudi prepoved uporabe atomskega in termojedrnega orožja in poskusov z njim pomeni bistven prispevek k svetovnemu miru. Zato soglašata, da se je treba nenehno truditi, zlasti v Združenih narodih, za sklenitev mednarodnih sporazumov v tej smeri.

3. Obe strani izražata pripravljenost razširiti in utrditi sodelovanje na tehničnem in ekonomskem področju, med drugim pa razširiti medsebojno trgovino, za kar so danes široke možnosti.

4. Zboljšujot medsebojno razumevanje med narodi Jugoslavije in Indonezije, sta se obe strani sporazumeli, da bosta razvijali kulturno sodelovanje z zamenjavo delegacij, študen-

tov in strokovnjakov s področja kulture, umetnosti in znanosti.

5. Predsednik FLRJ Josip Broz-Tito je hvaležno sprejel povabilo predsednika republike Indonezije Sukarna, naj pride na uradni obisk v Indonezijo.

Izjavo sta zunanja ministra podpisala v navzočnosti predsednika republike Indonezije dr. Ahmeda Sukarna in predsednika FLRJ Josipa Broza-Tita skupno izjavo o bivanju indonezijskega predsednika v Jugoslaviji. Izjava je bila podpisana v Belem dvorcu ob 18.10.

Pri podpisovanju te listine so bili navzoči podpredsedniki zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković in Svetozar Vukmanovič in predsednik ljudske skupščine Srbije Petar Stambulić, z indonezijske strani pa visoki indonezijski voditelji, ki spremljajo predsednika Sukarna.

Kongres v Pekingju

V soboto se je z vseh delov kitajskega prostranstva zgnilo v Pekingju več kot 1000 delegatov — predstavnikov skoraj 10 milijonov članov Komunistične partije Kitajske. Začet se je VIII. kongres partije prvi po letu 1945. Kot je znano, delu kongresa prisostvuje tudi trilateralna delegacija ZKJ: Jovan Veselinov, Vladimir Popović in Rista Antunović.

Med VII. in VIII. kongresom leži izredno razgibano in pestro obdobje enajstih let: uspešno zaključena domovinska vojna proti japonscem, poskus sodelovanja s Kuomintangom in državljanska vojna, trda šola lastne neodvisne politike, prevzem oblasti in konsolidacija nove revolucionarne države z vsemi »otroškimi boleznimi«, ki so ob takih spremembah razvojno utemeljene in skoraj neizbežne, spopad s težavami, ki nastajajo ob prebijanju tisočletja »zamrznjenih moralnih in materialnih« nacionalnih sil, grenka korejska izkušnja ter grozeči problem dvanajstletnega prirastka in stagnacija poljedelske proizvodnje. . . . V tem pestrem mozaiku oživljuje tudi suho uradno sporočilo o dnevnem redu kongresa — decentralizacija, demokratizacija, utrditev kolektivnega vodstva in getletni načrt — po- gobeno če upoštevamo, da se je na Kitajskem začela »druga revolucija«, to je kitajska verzija ko-

lektivizacije zemlje. Le-ta je po splošnem mnenju edini možni način »tekme s smrtje zaradi lakote«, ki vsako leto ogroža milijone in milijone že tako podhranjenih prebivalcev.

Ko je Mao Ce Tung lani zadnjega julija napovedal uspešni tempo ustanavljanja treh različnih tipov zadrug in svetoval, naj bi se prihodnje leto (to je 1956) sestral partijski kongres, je bilo splošno mnenje, da bo kongres v glavnem obravnaval z dvema skrajnostima v kitajski agrarni politiki: s tistimi ki so se ustrašili hitrejšega prehoda na združeni sistem pozabljajoč mikroskopsko razdobljenost kitajskih »posetev« in s tistimi, ki so hoteli na Kitajsko preprosto presaditi sovjetske kolhoze in sovhoze.

Od takrat pa se so izvršili dogodki, ki so »pretrpeli svete«: obdoba stalinizma v Rusiji in v vzhodnoevropskih državah ter s tem v zvezi novi kurs v gospo-

darski in upravni politiki ter ne-nadna sprostitev ideološke polemike »starih šol« na Kitajskem in »liberalizem« v kulturni ustvarjalnosti Kitajske.

Ta dva kardinalna dogodka z vsem, kar iz njiju sledi, dajeta torej kongresu veliko širši okvir, kot je bilo to videti lani. Spremenjeni odnos sil v svetu, nove koncepcije, ki so sledile Stalinovi smrti in naravnost titanski domači problemi, ki se je z njimi treba ubadati, da bi se zarjavelo kolo kitajske zgodovine z uspehom premaknilo naprej, vse to zahteva novih idej in pobud na vseh področjih.

Ne smemo pozabiti, da je šla Stalinova smrt dokaj neopazno mimo Kitajcev. Pokojni Gužneec na Kitajskem nikdar ni imel ti- stega mesta, kot postavivamo v Rusiji. Bolgarji ali kakršni drugi vzhodnoevropski državci — bi je le veliki voditelj sovjetske države — toda to mesto je ohranil tudi poletje, ko je bil povsed drugje že detroniziran. Veletok kitaj- skega razvoja, različen od sovjetskega, je tekel svojjo pot naprej in zrcnila slika Štafina kot gosta — ne gospodarja ali učitelja — je ostala do nedavnega neopremene- njena.

V obdobju, ko so se v Sovjetski zvezi in vzhodnoevropskih državah začele kazati prve težnje po decentralizaciji, se centralistični na miselnost na Kitajskem še okrepili. Zunanji odraz te težnje je »mandžurska afera«, t. j. borba proti avtonomističnim tendencam

Cang Kuo Taoja, ki je bil pred- sednik pokrajinske vlade v Mandžuriji. Kuo Tao je bil z vsemi svojimi pristaji vržen iz Partije. Upravna razdelitev Mandžurije je bila spremenjena, tako, da so postale pokrajinske vlade zgolj uradni forum, ki izpolnjujejo zadnje potankosti izdelane direktive v Pekingju.

Vzpostredno s tem procesom gre tudi ideološka centralizacija. Kuo Mo-čjo lan CK, ki se ukvarja s problemi s kulturnega področja, je konec 1945 začel ideološko ofenzivo proti »idealističnim odklonom v kulturi«. Cistka je smimo »noto- rni idealistov« zajela tudi vse filozofsko šolo Hu Ci-ja, ki je v sedanjih razmerah utemeljeval prednost evolucije pred revolucijo. V tem obdobju je dobila pe- čat kontrarevolucionarnosti domača vsa klasična literatura. Podobno pot so prehodile tudi znanstvene teorije, ki so se delile na »revolu- cionarne« in »kapitalistično-re- akcionarne«. Čistka med intelektualci ni zajela samo abstraktnih predmetov, marveč tudi fizične subjekte pod firmo utrjevanja partijske enotnosti in borbe proti subjektivizmu. . . .

Nekaj so sočasno z XX. kongre- som KP sovjetske zveze se po- ložilo bistveno spremeni. — Kuo Mo-čjo je bil spustila agens ideološke čistke, je postal spoma- di letos glavniki svobodne konku- rence filozofskih šol. Na ideolo- škem področju kitajskega mišlje- nja si utre pot nova miselnost: nične si porok, da je zgodovinski materializem že popolnoma do- gnana filozofska šola. To pomeni, da se lahko še izpopolni, izpo-

stotkov vsega. Zemlja obdeloval- na zemlja, odpade na Kitajskem na obdelovalne površine le 9,4 odstotka. Na kvadratni milji ob- delovalne zemlje živi na Kitaj- skem 1.500 ljudi, v ZDA pa 53 . . . ! Zaradi mikroskopske razdrobljenosti posestev, intenzivnega obdelovanja in številne delovne sile je sicer hektarski do- nos kljub izredni zaostalosti v načinu obdelovanja večji kot v ZDA. Zato pa zazija grozen pre- pad neskladnosti ob ugotovitvi, da je storilnost kitajskega polje- delskega delavca 14-krat manjša od storilnosti ameriškega. . . .

Tem strahovitim disproporcem dodajamo še to, da se gradi in- dustrija kot v vsaki zaostali ko- lonialni državi z akumulacijo, iz- želo iz zaostalega kmetijstva, ki je po nepopolnih podatkih iz leta 1930 sarahovito razcepljeno na majhne parcelce s povprečno površino 3,2 orala! Današnja po- dobo te razcepljenosti dopolni po- jasnijo, da je zemljo prevzel novi rod, po klasičnih običajih, ki se jih še vedno drže, pa se pose- stvo razdeli na vse sinove. Ob tem postane razumljivo, da je go- spodar dveh ali treh hektarov zemlje na Kitajskem že — vele- posestnik. . . .

HUDI BOJI V ALŽIRU

Krvava »pomiritev«

Samo v spopadu pri Konstantini je bilo ubitih 60 Alžircev — Francoski listi napadajo generalnega rezidenta Lacosta, ki je izjavil, da je smoter »politike pacifikacije že dosežen«

Paris, 17. sept. (Tanjug) V srditih bojih, ki so se razvili zadnja dva dneva med nacionalističnimi silami in francoskimi četami v Kabiliji, Konstantini in Alžiru, je padlo in bilo ranjenih nad dve sto Alžircev. Najhujši boji so bili na področju Konstantine, kjer so imele francoske čete peturne borbe s skupno nacionalistov. Samo v tem spopadu je bilo po francoskih po- datkih ubitih in ranjenih nad 60 Alžircev.

Francosko poveljstvo ni obja- vilvo podatkov o francoskih iz- gubah, partijski časopisi pa trdijo, da je v diverzantskih akcijah v mestih padlo v soboto in nedeljo pet ljudi, več Francozov pa je bilo ranjenih.

Francoski generalni rezident v Alžiru Robert Lacoste je iz- javil pred dvema dnevnoma, da je »smoter francoske politike

pacifikacije v glavnem že do- sežen. Pripomnil je, da je Alžir- izur stopil v pomembno dobo novih političnih rešitev, in na- povedal, da bo kmalu sprejel nov statut za to državo. Večina današnjih francoskih časopisov ostro napada to izjavo general- nega rezidenta, rekoc, da ostrji boji in velike izgube na obeh straneh dokazujejo, da pacifika-

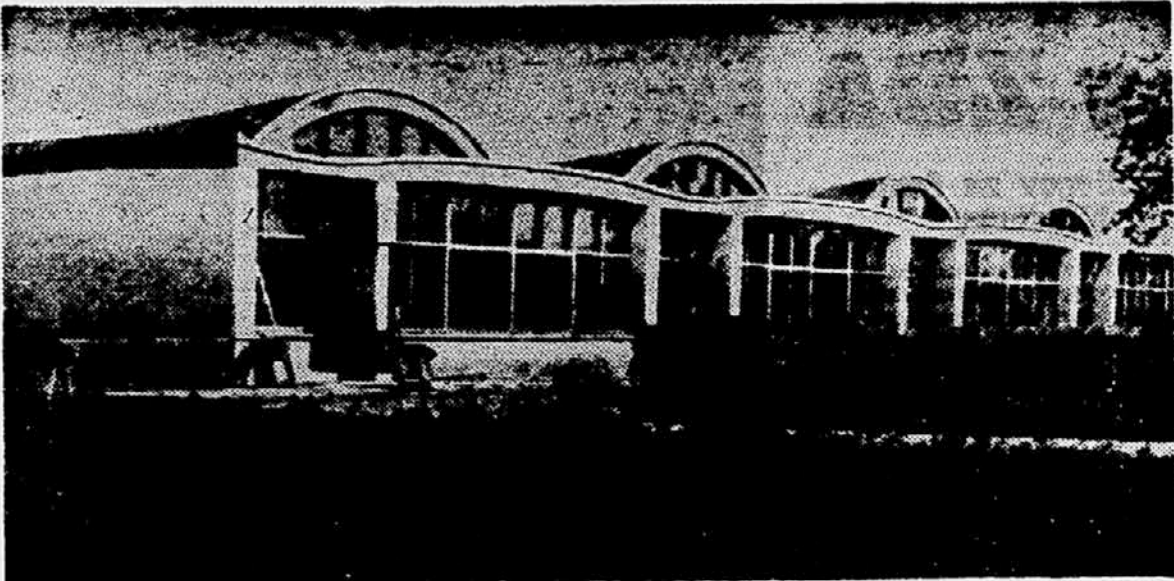
cija ni prinesla zaželenih uspe- hov. Takšnega izida si nihče v Franciji ni želel, piše »Combat«, ko omenja nemadne napade upornikov.

V pariziških političnih krogih previjo, da vladni strokovnjaki pospešeno končujejo priprave za dokončni statut za Alžir. Po raznih navedbah bi statut dolo- čal »nerazdvojenost Alžira od Francije«, ki je, kakor znano, pripravljena dati Alžiru pre- cejnišji avtonomiji in reševanju domačih problemov. Statut pa bi bil sprejet in objavljen ne glede na mnenje tamkajšnjega prebivalstva.

Ze okvirna in morda tudi ne- popolnoma točna slika glavne pro- blematike odkriva daljnosežne n- plolge, ki so pred kongresom. Ki- tajska je sredi »druge revolucije«, ali, če hočemo, sredi »revolu- cionarne revolucije«, ki zahteva pri- lagoditev vseh elementov držav- ne nastavebe novim zahtevam, upoštevajoč vse in materialne možnosti države in spremembe v mednarodnih odnosih. Skopi uradni komunikacije o dnevnem re- du kongresa odkriva silernemu, ki zna brati lakonična poročila s- potrebno dozo na realističnih os- novah temelječe fantazije, da bo delo kongresa usmerjeno pred- vsem v to, da zajame novi utrip nacionalnega življenja in v okvi- ru možnosti odgovori številnim novim težnjam, sproščenim ob prebijanju moralnih in material- nih sil šest sto milijonskega na- roda.

Beograd, 17. sept. (Tanjug) Danes je bil prvi sestanek med pred- stavniki norveške delavske partije in socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. V imenu SZDL je norveško delegacije, ki jo vodi generalni sekretar Haaken Lie, pozdravil generalni sekretar SZDLJ Edvard Kardelj. Na današnjem sestanku so razpravljali o strukturalnih spremembah v kapitalizmu. Razgovori se bodo jutri nadaljevali. (Na sliki: prihod delegacije norveške delavske partije v Beograd.)

V Strážu pri Kranju je bila predložena sobota otvoritev novega šolskega poslopija. Otvoritvi so prisostvovali predstavniki občinskega ljudskega odbora, močnejših organizacij, prostevnih ustanov in graditelja, ter starši in otroci, ki bodo prvi sledili postavi tej šoli. — Z novim šolskim poslopijem je bilo omogočeno snovi najljubši predmet vprašanih občanih — pomanjkanje šolskih prostorov. Nove stavbe osnovne šole, ki je v arhitektonskem pogledu nekaj posebnega, kar je videti tudi na sliki, je izdelal SGP »Projekt« po načrtih ing. Danila Fürsta.

Dalmatinski marmor cenijo po svetu

Kamnolog v srednji Dalmaciji, na Braču, v Drušću, Troglu, Šušicu in Štobrovcu dobivajo na leto na domači in tujih trgih obkrog 2.000 kub. metrov tepega belega kamna, znanega po vsem svetu. V jugoslovanskem izvozu kamna so dalmatinski kamnologi udeleženi z 48 odstotki in pridobijo nad 100.000 dolarjev. Letos so odposlali 400 kub. metrov kamnitih blokov v inozemstvo, in sicer v Belgijo 76 kub. metrov, v Nizozemsko 104, v Švico 20, v Nemčijo 69, v Italijo 8 in 400 ton neobdelanega belega kamna, v Brazilijo 21 kub. metrov pisanega dalmatinskega polmarmora in v Indijo 1.450 kvadratnih števcev kamnitih plošč.

Z bračkim kamnom so obložene najbolj pomembne zgradbe v Evropi in Ameriki, dunajski parlament, največje zgradbe v Budimpešti, Bela hiša v Washingtonu, Umetniški paviljon v Zagrebu, Galerija kiparja Ivana Meštrovića, spomenika kiparja Augustinca v Batini skoti in Adis Abebi, s njim pa so obložene tudi nove poslopje Zveznega izvršnega sveta v Beogradu. Kamnolog »Vesela« v Pučišću na otoku Braču je lani proizlavlila svojo 500-letnico; ustanovil ga je in najel graditelj in kipar Andrija Aleši.

Po dalmatinskem kamnu zelo povprašujejo doma in v inozemstvu, vendar na »Industrija Jadranskega kamna ne more zadovoljiti vseh zahtev. Potrebnih bi bili rekonstrukcija in mehanizacija kamnologov. Izdelani so že potrebni elaborati, po katerih bi potrebovali okoli 160 milijonov dinarjev in sicer 50 milijonov za nabavo strojev v tujini, prav toliko za stroje, ki jih izdelujejo doma, in okoli 60 milijonov za gradbena dela v kamnologih. M. Lj.

Na Kvarneru nad 3000 turistov
Leпо vreme, ki ga imamo že skoraj mesec dni, je znatno podkrepilo turistično sezono na kvarnerski rivieri. Prav te dni so prišle nove skupine tujih turistov, tako da je trenutno v Opštini in Lovranu ter Mošćeniški Dragi nad 3000 turistov. Temperatura morja je neobičajno visoka za mesec september, saj znaša 22 stopinj Celzija.

KULTURNI RAZGLEDI

Razstava poljske arhitekture

Razstava poljske arhitekture, ki je bila odprta v nedeljo v Jankoveh pavišju v Ljubljani, je v dokaj poljudni obliki podala prežet poštvalne ustvarjalnosti poljskih arhitektov v zadnjem času, kar velja zlasti za obnovo razrušenih in predvsem mesta Varšave. Hkrati podaja razstava s številnimi fotografijami ter publikacijami, pri čemer pa morda pogrešamo sistematični pregled načrtov, stanovanjskih notranosti in posameznih slogov, tudi še bežen vpogled v bogato preteklost poljske arhitekture.

Od fotografij same poljske zemlje prvič pogled na posnetek izkopanin prvih naselij na Poljskem, kot je na primer Bispikin iz 4. stoletja pred našim šteti-jem in nato dalje preko vseh stvaritev poljske arhitekture v nadaljnjem razvoju, stolpčev in obkrog romanskega obdobja, pa gotoke s knokowskiimi spomeni-

ki, preko renesanse in baroka z italijansko-katoliškimi vplivi, vse do razdobja med obema vojnama z nekaterimi značilnimi neoklasičističnimi; arhitektonskimi spomeniki, dokler se 1. 9. 1939 ni vse to zrušilo v nasilnem nemškem napadu. Biserj srednjeveške in renesančne arhitekture na Poljskem, gradovi, značilne mestne hiše, zlasti iz 16. stoletja, cerkve in meštanski domovi, kakor tudi organsko zaokroženi, izredno oblikovani urbanistični koncepti starih mest, ki so brez dvoma vplivali tudi na nekatero arhitektonske dela današnjega časa, so bili v trenutku uničeni. Glavno mesto Varšava je bilo 85-odstotno porušena in po osvojitvi je bilo treba odstraniti iz 4. stoletja kubikov razvalin. Kljub temu pa je Poljska s pomočjo svojih arhitektov dosegla obdobja vredne uspehe v obnovi svojih mest. Medtem ko je v prvih letih po

KJE ZAPOSLOITI delovno manj sposobne?

Koristna pobuda Sveta za delo pri OLO Maribor

Med mnogimi problemi, ki jih rešujejo posredovalnice za delo, je zlasti pereča vprašanje zaposlitve delovno manj sposobnih državljanov — bolezenskih invalidov in nekaterih drugih, ki ne morejo sprejeti popolne osmurne zaposlitve. Teh je v vsakem okraju znatno število glede na višino sredstev, katere mora družba imeti na razpolago za njihovo vzdrževanje. Tako je na primer v minulem mesecu izplačala posredovalnica za delo v Mariboru milijon dinarjev tistim prijavitelcem, ki zaradi svoje manjše delovne sposobnosti ne morejo najti osmurne zaposlitve. Podjetja namreč ne sprejemajo v službeno razmerje ljudi, katerim je zdravnik dovolil le 4 urno delo.

Kam torej zaposliti ljudi, ki bi po svojih močeh vendarle raje delali kot sprejemali podporo? Za vsakega normalnega človeka — razen za delomaznega — je sprejemanje podpore, čeprav upravičene, bolj ali manj ponižujoče. Če poleg te ugotovitve upoštevamo še prejšnje izdatke delovne družbe, je problem zaposlitve delovno manj sposobnih očitno dovolj aktualen.

V Mariboru se je ta problem že drugič postavil na dnevni red svet za delo pri OLO. Dva člana sveta sta imela nalogo, da se pozanimata, kako je ta problem rešila posredovalnica za delo v Ljubljani, kateri je uspelo najti za večino delovno manj sposobnih ustrežno delo. Člana sveta sta poročala, da sta si ogledala ustanovo, kjer dobiva delo okrog 80 ljudi, ki se niso mogli zaposliti v rednem delovnem času. To je zavod za zaposlovanje delovno

ALI JE TAKO ZAVLAČEVANJE POTREBNO?

Mestni svet v Ljubljani je spomlad sprejel priporočilo, naj bi občinski ljudski odbori s svojimi predpisi spremenili dotedanji porazdelitev najemnih stanovanjskih hiš, ki so bile zgrajene pred letom 1918. Po tem priporočilu hišnim svetom omenjenih stanovanjskih hiš ne bi bilo treba plačevati dela amortizacijskega sklada v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš; razen tega se za te hiše združita tudi amortizacijski sklad in sklad za vzdrževanje v en sklad za vzdrževanje.

Izmed občinskih ljudskih odborov na ožjem mestnem področju sta Ljubljana-Siška in Ljubljana-Bežigrad že v začetku julija sprejela na osnovi priporočila mestnega sveta ustrezni odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o stanovanjski tarifi, razdelitvi najemnin in skladih. Tako sta omogočila hišnim svetom starih in večkrat amortiziranih stanovanjskih hiš, ki jih je sicer na njunem področju bolj malo, da lahko celotni amortizacijski sklad (in to že od 1. januarja 1956) uporabijo za nujna popravila strehe, zunanjih zidov, žlebov in podobno.

Vsako bi pričakoval, da bodo tudi v občini Ljubljana-Center spremenili dotedanji odlok o stanovanjski tarifi, razdelitvi najemnin in skladih v smislu priporočila mestnega sve-

Pojasnilo
Decembra 1953 je bil v našem listu objavljen članek o nepravilnosti delovanja Zveze čebelarstva Slovenije in takratnega direktorja Leopolda Namarja. Na osnovi preiskave okroglega javnega tožilstva v Ljubljani je bilo ugotovljeno, da so bile obtožbe proti tož. Namarju neupravičene in plod medsebojnih trenj v podjetju. To izhaja iz dejstva, da je javno tožilstvo postopek proti njemu ustavilo z obrazložitvijo, na ni kazenskega dejanja in zaradi pomanjkanja dokazov.

ta, saj je prav v tej občini nad 600 hiš, ki so sezidane pred letom 1918 in je med njimi velika večina zlasti na področju terena stara Ljubljana potrebna nujnih popravil. Namesto da bi hišni sveti teh stanovanjskih hiš uporabili celotni amortizacijski sklad za nujna popravila, morajo, žal, še vedno odvajati del amortizacijskega sklada v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš. Samo hišni sveti terena Stara Ljubljana so bili doslej zaradi tega oškodovani za 10 milijonov dinarjev. Vprašanje je, zakaj pristojni činitelji na občinskem ljudskem odboru Ljubljana-Center zavlačujejo z izdajo ustreznih sprememb doseganega občinskega odloka o stanovanjski tarifi, razdelitvi najemnin in skladih? Ali se morda ne strinjajo s priporočilom mestnega sveta, ali pa se jim zdita že sprejeta odloka sosednih občin preuranjena ali neumestna?

Prav gotovo je, in to zahteva tudi hitrejša obnove starih stanovanjskih hiš, da bo moral občinski ljudski odbor zaradi obvarovanja družbene lastnine čimprej sprejeti ustrezen odlok. B. Z.

»V sečaranem krogu«

Tržnava — Novi Sad

Tržnava — Novi Sad

Glavna skupščina AICA v Dubrovniku

Glavna letna skupščina AICA — Mednarodnega združenja likovnih kritikov — ki je bila v Dubrovniku, je zabeležila nekaj važnih uspehov. Prvi in največji njen uspeh je v tem, da so bile poleg dosedanjih nacionalnih sekcij, povečani iz Zahodne Evrope, sprejete v organizacijo nove sekcije iz Vzhodne Evrope, Azije in Južne Amerike. Nove sekcije združujejo okrog 100 likovnih kritikov. Povezava likovnih kritikov z Vzhoda in Zahoda v enotni organizaciji je z mednarodnega gledišča gotovo najvažnejši dogodek tega sestanka. A tudi posebej za nas, Jugoslovane, je bila skupščina dragocena. Predvsem je velik zbor uglednih likovnih strokovnjakov izbral jugoslovanskega kritika Grgo Gamulina za enega od treh novih podpredsednikov. Poleg tega so inozemski kritiki izrekli iskreno priznanje naši sodobni likovni umetnosti in prizadevanju naših slikarjev ter kiparjev, ki aktivno sodelujejo v likovnem ustvarjanju sodobnega kulturnega sveta. Velik vtis so napravile nanje tudi umetniške dragocenosti iz bogate kulturne dediščine, ki jo hranijo razne dubrovniške kulturne zgodovinske ustanove. Če pregledamo imena nekaterih najvidnejših udeležencev dubrovniške seitanke, lahko vidimo, da so bila njihova mnenja in izjave v resnici merodajne. Tu je bil Lionel Ventura, do nedavna predsednik Mednarodnega združenja umetnostnih zgodovinarjev, dalje Gustavo Nicco-Fazola, Umbo Apollonio, sekretar beneškega bienniala, Francois Jean Lassaigne in Agnese Humbert, Anglež Herbert Reed, Nemeec Teodor Flemmig, Paul Fierens, predsednik FRICA, Hans Joffe, eden najglednejših holandskih kritikov, Poljak Julius Starzynski, Čeh Jeri Kotalk, sovjetski predstavnik Viktor Lazarevski, ki je prisostvoval skupščini kot opazovalec, itd.

Jugoslovanski kritik in novi podpredsednik AICA Grga Gamulin je na vprašanje o tem, kako so bili gostje zadovoljni z organizacijo skupščine in kako so ocenjevali naše umetnostne dosežke, odgovoril nekako takole. — Sprejem, kakršnega so bili deležni pri nas, jih je prav presenetil in mnogi so nam čestitali k odlični organizaciji sestanka. Tudi o naši sodobni likovni umetnosti so imeli dokaj napačne predstave. Zato je bila razstava, ki smo jo pripravili, zelo pomembna in mnogi naši umetniki so bili deležni laskavih priznanj tujih strokovnjakov. Razstava je bila v isti zgradbi, v kateri se je vršila skupščina, tako da so bili udeleženci v stalnem stiku z našimi slikarji in kiparji, ki so razstavljali. Tujim kritikom smo poleg tega omogočili še obisk razstave ULUH, da bi se čim bolj seznanili z bujnostjo našega likovnega življenja. Mnogi bi bili tudi radi videli razstavo »Salon 56« na Reki, toda to na žalost ni bilo izvedljivo. V celoti je Dubrovnik kot mesto in kot bogata umetniška zakladnica naredil na goste izredno vtis. Na podlagi tega srečanja so mnogi naši umetniki že dobili povabila, naj bi razstavljali v inozemstvu. In to je gotovo tudi eden najpomembnejših uspehov dubrovniškega sestanka. R. Roter

Prekmurska številka »Rodne grude«

Ze tretje leto izbija revija RODNA GRUDA, ki jo izdaja Slovenska izseljenška matrica v Ljubljani za naše izseljence po vsem svetu. Prav gotovo ni prav, da o tej lepi reviji naše časopisje tako redko kdaj poročajo, saj služi po rednem izhajanju, po izbrani vsebini ni po okusni opremljeno večjo pozornost. Prav posebno pa še po svoji važni nalogi in po vesolju, ki ga prinaša izseljenim rojakom.

Letoinja avgustova številka (štev. 7/III, ker izbija list samo 10-krat letno) je posvečena, kakor pravj posvetilo: Slovenskemu Prekmurju, sistemu stoletja zatiranemu delu naše domovine, od koder je moralo v preteklosti največ ljudi v daljnji svet za kruhom. Danes pa v svobodi skupaj z vsemi delovnimi ljudmi nove Jugoslavije

gradi sebi in bodočim rodovom lepšo prihodnost. V tujino se za stalno izselilo okrog 15 odstotkov gorikovega prebivalstva, manjši odstotek pa iz ravninskih in dolinskih vasi. Prekmurca dobijo od Ognjena zemlje v Argentini do ruskih step v Sovjetski zvezi. Največ jih je v Združenih državah, Kanadi, Argentini, Urugvaju, Braziliji, Avstraliji, Franciji, Nemčiji, Avstriji in Madžarski. 33 odstotkov vseh izseljencev je v ZDA, okoli 22 odstotkov v Franciji in okoli 12 odstotkov v Argentini in Urugvaju.

Odmevi s turneje

Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamiča«

Kot je znano, je pevski zbor slovenskih učiteljev »Emil Adamiča« letos poleg pol v Franciji, Svici in za posarski radio. O njegovem uspehu najbolje pričajo nekatere izjave in kritike, ki jih na kratko povzemamo. E. Müller, profesor na akademiji za glasbo v Strassburgu, je poslal dirigentu prof. Jožetu Gregorcju pismo, v katerem pravi med drugim: »Besede ne morejo izraziti tega, kar ste nam dali v notranjem bogastvu in čustvovanju. Vse, kar spada k veliki, resnični, umetniški mojstrski prinašate svojim poslušalcem; vse, kar ima umetnost najvišjega in najčistjega, ste nam posredovali s svojimi pesmimi... Dve uri v Slavnosti palači tu v Strassburgu smo preživeli v snu resnične in zato tako preproste, a hkrati veščastne lepote...«

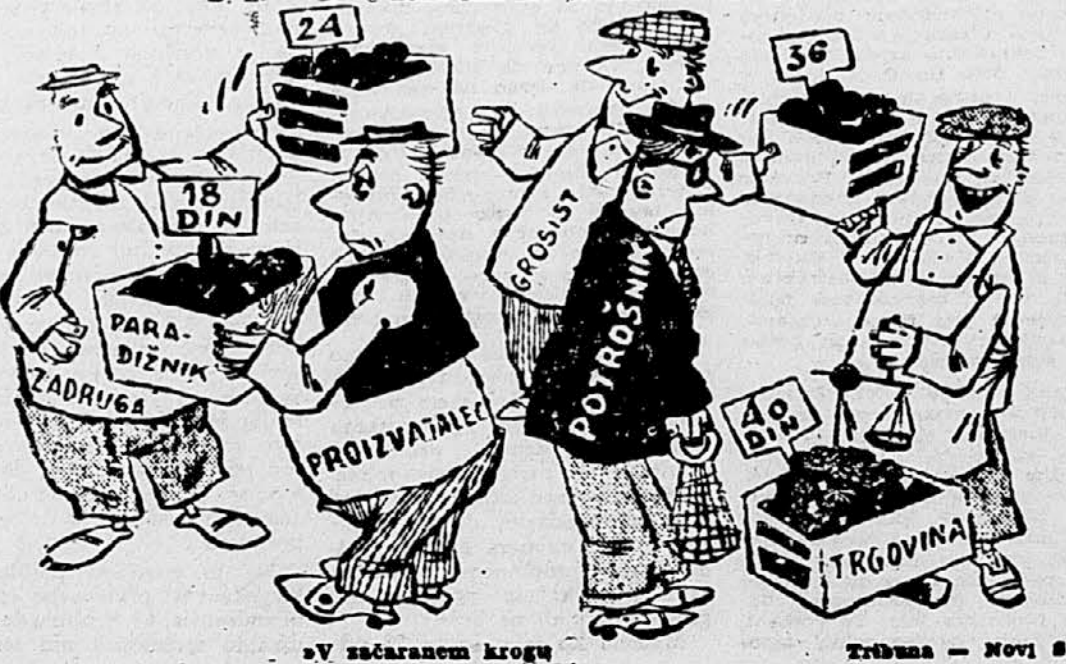
Pri nastopu na kolokem festivalu v Strassburgu je naše pevce poslušalo več in pol tisoč ljudi. O koncertu v Slavnosti palači pa je zapisal časopisni poročevalec: »Tisti, ki niso bili tam, ne vedo, da so izgubili priložnost slišati odlični pevski zbor slovenskih učiteljev iz Ljubljane. Glasovi so lepi, plemeniti in dobro vodeni. Ne premečeta samo njihov obseg tem več zlasti kvaliteta zvoka in

preciznost izvajanja. — Pevoslovenskih učiteljev »Emil Adamiča« letos poleg pol v Franciji, Svici in za posarski radio. O njegovem uspehu najbolje pričajo nekatere izjave in kritike, ki jih na kratko povzemamo. E. Müller, profesor na akademiji za glasbo v Strassburgu, je poslal dirigentu prof. Jožetu Gregorcju pismo, v katerem pravi med drugim: »Besede ne morejo izraziti tega, kar ste nam dali v notranjem bogastvu in čustvovanju. Vse, kar spada k veliki, resnični, umetniški mojstrski prinašate svojim poslušalcem; vse, kar ima umetnost najvišjega in najčistjega, ste nam posredovali s svojimi pesmimi... Dve uri v Slavnosti palači tu v Strassburgu smo preživeli v snu resnične in zato tako preproste, a hkrati veščastne lepote...«

Med štiri slovenske inozemske, ki so letos poleti gostovali po Evropi, je torej tudi Učiteljski pevski zbor dosegel na svojem področju pomembno afirmacijo. Takša poslanstva so vsakakor plodna in mednarodnem sodelovanju. Zato upajmo, da bodo prvemu takemu uspehu v prihodnosti sledili še novi.

Med štiri slovenske inozemske, ki so letos poleti gostovali po Evropi, je torej tudi Učiteljski pevski zbor dosegel na svojem področju pomembno afirmacijo. Takša poslanstva so vsakakor plodna in mednarodnem sodelovanju. Zato upajmo, da bodo prvemu takemu uspehu v prihodnosti sledili še novi.

Med štiri slovenske inozemske, ki so letos poleti gostovali po Evropi, je torej tudi Učiteljski pevski zbor dosegel na svojem področju pomembno afirmacijo. Takša poslanstva so vsakakor plodna in mednarodnem sodelovanju. Zato upajmo, da bodo prvemu takemu uspehu v prihodnosti sledili še novi.

3a clom in družino

POMISLIMO na dijake KI SE VOZIJO

Knjige, zvezki in šolske skribo so spet tu; saj pridejo vsako leto znova, s koncem prijetnih počitnic. Šole so znova polne otrok, šolarji hitijo po ulicah, šolarji se gnetejo po kolodvorskih čakalnicah. In prav ti so tisti, ki zaslužijo več naše pozornosti. Koliko več truda, volje in prenegovanja morajo vložiti v učenje tisti dijaki, ki se dan za danom vozijo v šolo kot tisti, ki jo imajo tako rekoč pred nosom. Predvsem so ti otroci izpostavljeni tudi večernemu čakalnemu v vlak v nezračnih in večinoma nehigienskih urejenih čakalnicah. Da s čakanjem ne izgubijo preveč časa, se tu tudi učijo. Kam pa naj bi šli sicer? Po pouku, zlasti pozimi, nimajo kam iti. Do odhoda vlaka pa je mnogo časa in tako postaja zanje odlična, prašna in s ljudmi prenatrpana kolodvorska čakalnica del njihovega vsakdanjega življenja, kjer prebijajo dan za danom po več ur. Seveda nimajo ves ta čas v ustih ničesar toplega in dobrega skuhane hrane, če pridejo domov. Prav gotovo pokaže taka neredita posledice na mladem organizmu. Slabokrvnost, utrujenost, glavobol, neježnost in drugi znaki nastopijo, ki vsi po-

Naš bonton

Ali znamo jesti? Marsikaj nas spravi jedža v zadrego, zlasti, če sedimo v večji družbi. Zaposnimo si, da pri jedi kos kruha ne razrežemo na manjše koščke, temveč ga lomimo. Ziti, ce držimo tako, da sloni ročaj na sredincu, palec pa leži nad držajem in se dotika kazalca. Nož držimo v desnici. Njegov držaj naj leži v dlani. Vilice držimo prav tako, le da v levici. Noža in vilice se smeemo nikdar držati tako kot pero — med kazalcem in prstcem. Kadar pijemo, primemo kozarec v sredini in ga držimo z vsemi prsti, ne pa tako, ko da mezinice ne bi bil na. Kaj pa kajenje? Nekateri moški prav radi pozabljajo, da je nevljudno govoriti s cigareto v ustih, a tudi, s cigareto v ustih posredovati znanec ali znanec. S tem pokažejo, da jim je kaj malo mar do omenjenih osebe ali pa — svoje netaktnosti. In se nekaj delajo radi zlasti mladim kadilci, da puha dim gobesednik, ali se raje gobesednici v obraz. Ne samo navadnost, tudi slabo poznavanje bontona

ŽIVILA IN POLIOMYELITIS

Z navodili o poliomyelitisu, ki jih je objavil Centralni higienski zavod je naše ljudstvo dovolj seznanjeno o povzročitelju in načinih širjenja te nalezljive ter za ljudi hudo nevarne bolezni. Posredna nevarnost za prenašanje poliomyelitisa z živili živalskega izvora je z obzirom na občutljivost povzročitelja na vročino na splošno majhna, zlasti s sveže pripravljenimi mesnimi jedili. Le te uživamo navadno tako tople, da povzročitelj v njih odmrje. To velja tudi za prevrto in toplo servirano mleko in za vse pijače, pripravljene z njim (kava, kakao, itd.).

Malo večja nevarnost za prenašanje povzročitelja poliomyelitisa predstavljajo hladna mesna jedila in mesni izdelki, če jih pri pripravljanju okužijo ljudje bodisi kapljicno ali pa s dotikom umazanih rok. Povzročitelj poliomyelitisa spada namreč v tisto skupino drobnova-

živk, ki se razmnožujejo samo v živem tkivu. Mlečni izdelki t. j. razne vrste sira in surovo maslo, ali smetana se lahko okužijo že pri močnejši in najdaljši izpostavitvi na bacilioscih ali pa potem v prometu. V mlečnih izdelkih se povzročitelj sicer ne razmnoževati lahko pa so kljub temu okuženi kuhano mleko, ki je zavaruвано pred muhami in se pije iz čistih skodelic pa ni nevarno. Vsekar utegnejo surovo maslo in mehki siri neznanca izvora biti bolj nevarni, če prenašalec povzročitelja poliomyelitisa kakor siri in surovo maslo znanih mlekarn, v katerih je dober higienski režim. Tako v mlekarnah, kakor v predelovalnicah mora zaposleno osebo iz družin, v katerih je kak higieno. Ob času epidemij se mora v teh obratih še strožje nadzirati zdravje osebja in se morajo odstraniti od dela vse osebe iz družin v katerih je kak član obolen za poliomyelitisom. Prav tako je treba postopati v trgovinah z vsemi živili.

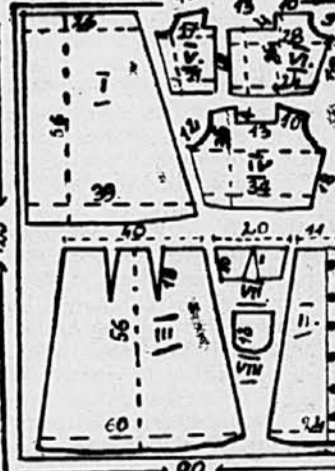
Bolj nevarna za širjenje poliomyelitisa so živila rastlinskega izvora, ker uživamo nekatera v surovem stanju. To je predvsem sadje in zelenjava. Ta živila se lahko okužijo že pri nabiranju, pri skrbiranju na trgu ali v trgovini, doma na mizi, če sedajo nanje muhe, ali če jih operemo z okuženo vodo (nehigienski vodnjaki ali slabi vodovodi, kjer se voda ne klorira), če jih hranimo v okuženih posodah, ali če za gnojenje in celo za zalivanje uporabljamo okuženo gnojnico. (ta navadna še sedaj ni prenehala pri nekaterih pridelovalcih zelenjave) in končno, če jih jemo z umazanimi rokami. Zato je treba zelenjavo in sadje skrbno očistiti in oprati pod tekočo vodo, ga zavaruovati pred muhami in jesti s čistimi rokami.

Kadar gremo na dopust

Za ves dan? In kakšno hrano jemljete s seboj? Naj vam povem, da mora biti hrana lahko prebavljiva in ne sme obteževati želodca — sicer ne boste prišli daleč — in ne sme biti preveč začinjena, da ne povzroča žeje. Mrzel dumajski zrezek, kruh, paradiznik, sadje, kakšno pecivo — pa bo kar zadosti. Za take priložnosti pripravite tudi obložene kruške ali pa jih namažite s sirovim nadevom: 2 trdo kuhani jajci drobno sesekljajte in vmešajte 6 dkg masla ter 20 kg sira. Ko postana zmes gladka, dodajte še sesekljane drobnjak in kumino ter sol po okusu. Ta sirova mešanica ni pikantna, ne povzroča žeje, je pa okusna in poživiljajoča. Morda bi raje naslednji recept? Nasrgajte dva kuhana krompirja in ju pretlačite skozi sito s 25 dkg dobro odtoklega sira, odšavite s soljo, kumino, papriko, peteršiljem, čebulo in hrenom. Nadev zrahljajte s kislim mlekom ali smetano, namažite na kruške ter potresejte z drobnjakom ali narezano redkvico. Od sladice je za izlet najprimernejše suho pecivo, od sadja pa jabolka in hruške. Kadar pripravljate hrano za izlet, pripravite kar največ doma tako, da na izletu ne bo treba ne rezati, ne lupiti, nič mazati. Tudi sir lahko narezete že doma, da pa se med potjo ne bi osušil, ga zavijte v platneno krpo, ki ste jo zmočili v mrzli slani vodi, nato pa v pergamentni papir ali polivinil. In ko pridete na cilj in se okrepčate, tedaj ne puščajte v travi praznih konzervnih skafel, papirja in raznih odpadkov. Na žalost je vsepovsod ob Savi ali Sorji in v gozdu na lepi jasi vse polno smeti, ki ne le, da branijo drugim izletnikom, da bi se tam naslednji dan ustavili, ampak tudi mimosodnim sprehajalcem jemljejo užitek, da ne govorim o jezi, ki jo taka umazanija povzroči, če nekdo stopi na take odpadke. Zato svetujemo, da vse papirje zakopljete v zemljo. S tem ni dosti opraviti, kaže pa, da so tod okoli uživati naravo vzgojeni in kulturni ljudje. Mila

Novo iz starega za šolarko

Kadar paramo kako staro obleko, je videti, da ni za nobeno rabo več. Ko pa enkrat krpe kar nekaj izgleda. Iz takih krp lahko ukrojimo otroške obleke. Morda si pomagamo s kombinirano iz majhnega koščka blaga 125x90 cm. Kako polagamo kroj na tak kos blaga — kot vidite na sliki — ni nič posebnega. Na ta način izrabimo zares vsak košček. Kroj polagamo vedno v eni smeri, to pa zaradi lege osnovne nit, vzorca in leska, ki ga ima blago. Lomljene črte na sliki in številke poleg pomenijo širino oči do dolžino kroja na označenem mestu. Razumljivo, boste morale vse najprej narisati na kos papirja v naravni velikosti. Narišati in izmeriti kot kaže slika, potem pa še primerjati velikost hčerke in po potrebi podaljšati ali skrajšati. Le malo poguma in dobre volje pa bo imela vaš hčerka iz starega snovno obleko. Veliko uspeha pri delu vam želi Mila

I. Krilo — desni prednji del, II. krilo — levi prednji del, III. krilo — zadnji del, IV. hrbet, V. prednji levi gornji del, VI. prednji desni gornji del, VII. podoljšek naravnik, s VIII. lep.

Zdravnik svetuje

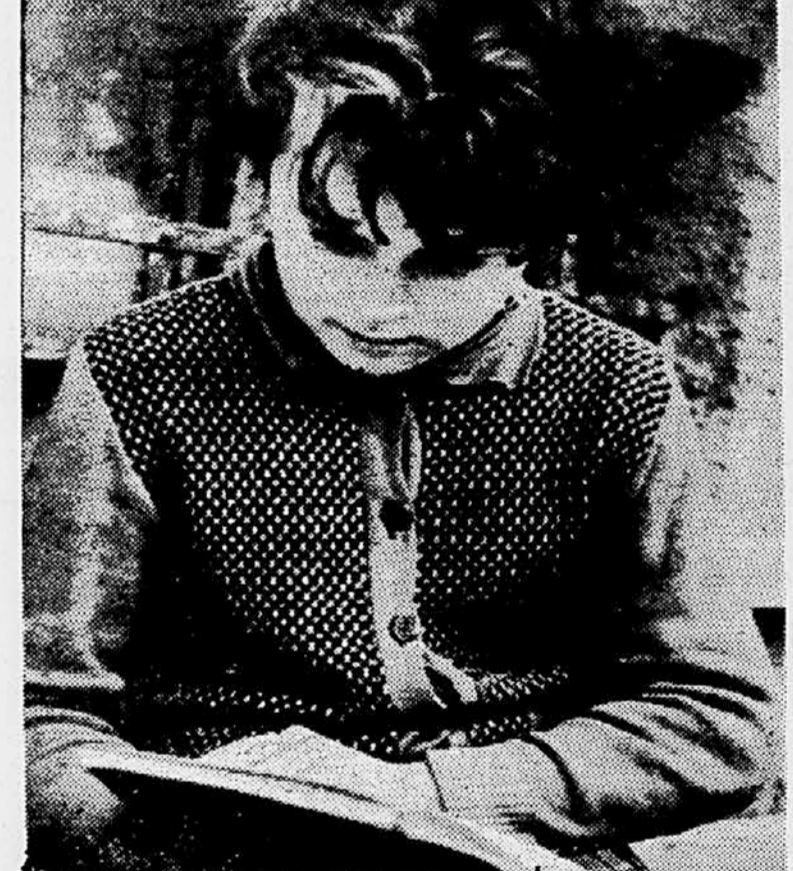
IVA C. LJUBLJANA: Po opisu sodč gre pri vas za kožne novotvorbe, ki jih imenujemo kožni zdrob. Ta zrna, ki se pojavljajo pogostoma na obrazu, in sicer najraje na vekah, sencih in licah, so precej nevarne, če jih ne dajemo bravi obrazu nenehno podoben. Kožni zdrob nastane, kadar se zamasa žleze znojnice, v katerih se loči posušil. Kožni zdrob lahko ozdravimo le, če povrhnjico nad zrnatim odpremo in zrnce iztisnemo. Poseg sam ni težaven. Ker pa je lahko privede zaradi nestrokovnega ravnanja do kožne infekcije; vam priporočamo, da vam to napravi zdravnik. Ker poznamo več vrst bradavic in ker vsaka od njih zahteva posebno zdravljenje, je najbolje, da vam zdravnik ugotovi in predpiše, kakšno zdravljenje je v vašem primeru potrebno. Navadno jih odstranjujemo s tem, da jih omeščamo s salicilno kislino v obliki prahu ali obliži, nato pa jih odstranimo z nožem ali škarijami. Izžiganjem z lapisom, s trikloroacetno kislino, z galvanokavstiko in podobno.

Napotite se čimprej k zdravniku, ki bo skušal ugotoviti pravi vzrok. Vaši splošni oslabelosti, predvsem pa ugotovili, če ni tega krivo kako resnejše obolenje. Tudi uspešno zdravljenje je odvisna predvsem od tega, kaj se bo ugotovilo pri vestranski preskavi. Ko se boste telesno okrepili, se vam bo povrnila tudi prejšnja živahnost in s tem zaupanje v sebe, ki je važen činitelj v zakonskih odnosih. Z otrokom pa čimprej stopite v bližnjo posvetovalnico za dojenčke, kjer boste od zdravnika ali sestri lahko dobili potrebne nasvete. Saj težave, ki jih ima, niso resnejše značaja, vendar pa lahko ovirajo njegov normalen razvoj.

NESREČNA — ZAGORJE: Na vprašanje, zakaj ste v zadnjem času posebno po porodu toliko šušljali, je težko odgovoriti. Za tem šušljanjem se lahko skriva kako resno obolenje, je pa lahko to šušljanje tudi posledica težkih življenjskih razmer, napornega dela, slabe prehrane, velikih skrbi, duševnega neupoštevanja itd.

Starejšim vedno lepo pristaja dvo-delna obleka. Da so popolnejše oblečene in jim je v mrzlih jesenskih dneh topleje, ne nosijo krila in tanke bluze, pač pa obleko in preko nje jopico. — Iz svetlega blaga (svile) ukrojen ovratnik in manšete tričetrtinskega rokava poživljajo enostavno obleko in ji dajejo obnem videz svetline.

«Ali znamo kaj?»

Za zimsko shrambo

Sadje je letos drago in še dražja bo iz njega skuhana marmelada. Zato sezimo po sadežih, ki nimajo tako visokih cen, a so prav tako zdravi in okusni. Poskusimo si pripraviti za letošnjo zimsko shrambo paradiznikovo marmelado. Zelo zrele, a cele in zdrave paradiznike dobro operemo in skuhamo v sopari. Nato jih stisnemo na rešetko, da se dobro odtečejo in jih potlačimo. Pustimo v skledi, da se na vrhu nabere odvečna voda, ki jo sproti pobiramo, da jo je čim manj. Nato stehamo sok. Posebej skuhamo sladkor in sicer na 2 kg soka vzamemo 1 kg sladkorja. Ko je sladkor že dovolj gost, ga primešamo k paradiznikovemu soku in kuhamo še tako dolgo, da je zmes gosta. Shranimo jo v dobro zaprtih kozarčih na hladnem prostoru. Zbožčenega dodamo bučam. Za zboljšanje okusa zrabimo lupinico ene limone in jo dodamo marmeladi. Na vročem štedilniku naj bučni sok hitro zavre, da se zgosti, vendar ga moramo neprestano mešati, da se ne pri-smodi. Ko je marmelada že zelo gosta, jo odstavimo in se vročo vlijemo v kozarce, ki jih zavežemo s celofan papirjem ter shranimo na suhem in hladnem prostoru. Jabolčna marmelada. Zanjjo vzamemo zelo zrela jabolka, operimo in zrežemo na več manjših delov, potem, ko smo jim odstranili peščiča. Z olupki vrh jih kuhamo v sopari, dokler niso povsem mehka. Tako zmečhana pretlačimo in stehamo. Nato skuhamo na vsak kilogram soka 65 dkg sladkorja z malo vode, da se zgosti. Takega primešamo soku, ki ga kuhamo dalje, da postane zgosten in marmelada je gotova. Po okusu ji lahko primešamo limonino lupino, nato jo shranimo kot vsako drugo marmelado. Korenjev džem. Ostrgamo 1 in pol kilograma rdečega kore-

nja, ga zrabimo na strgalniku ali narežemo na tanke rezilnice, pridenemo 1/2 kg sladkorja in dve celi limoni. Limoni zrabimo na strgalniku ali zrežemo na tanke koščke, toda z lupino vred. To zmes stremo v posodo, v katero vlijemo malo vode, da se korenje pri kuhanju ne pri-smodi. Kuhamo tako dolgo, da se korenje razkuha. Nato vse skupaj pretlačimo in napolnimo kozarce.

ANŽE

Budilka je neusmiljeno zadržala v dremotno jutro. Anže je smuknil v ponošene hlače in zdehaje pogledal v tiho, spokojno ulico pod seboj. Živje duše ni bilo nikjer. Po prstih, da ne bi pregodaj zbudil, očeta, ki bo moral v tovarno na delo, se splazi Anže k mizi, brž zlije vase po žizek mrzlega mleka, pograbi raznašalko torbo, jo vrže čez rame in že je na stopnicah. Tiha ulica duši korake njegove živih bosih nog, ki komaj dohitavajo druga drugo. Anže hiti, ker mora hiteti, saj časopis ne čaka. Anže ga raznaša okrog po hišah, Anže ga prodaja po ulicah. Tih in miren je Anže in počitnice ima. V drugo gimnazijo hodi, pravzaprav jo ima že za seboj. Ko je prinesel ob koncu leta domov spricevalo, ni oče rekel nobene, čeprav je bilo prav dobro. Da ne ve, kako bo v pričudnje s šolo je

rekel, ker ni samo on, Anže koliko imam vsega, je dejal očetu, ki je ves ta čas hranil Anžetov denar. Nič ni rekel oče. Iz predalnika, prav izpod perila na dnu, je izblekel kuvert. Očetova okorna zdelana roka je tokrat neopazno zadržala. »Na, Anže, priden si bil, je pomolil kuvertu Anžetu in trpkost mu je stisnila grlo, da je utihnil. Svojega sina je molče pobožal po glavi. Pri tem sta se njuna pogleda srečala kot pogleda dveh mož, ki znata, četudi z žrtvijo, priti do cilja. »Preštej, ata, je zaprosil Anže. »Ne, ti ga daj, Anže, saj je tvoj in si ga pošteno zaslužil!« In Anže je glasno štel: »Eđen, dva dinarja, sto dinarjev, tisoč.« Tu se mu je skrhal glas, saj ni bil samo en tisočak, več jih je bilo. Zdal ni bilo samo za knjige in zvezke, še za kratke hlače in jopice je ostalo. »Ata, ata, zdaj bom pa lahko šel v tretjo, je zaklical očetu in si z rokavom obrisal nekam preveč vlažne oči. Tisto popoldne sta šla z očetom v mesto po trgovinah. Anže je samozaestno stopal ob očetovi levici, saj je prvičkrat pomagal nositi njegove skrbni kot pravi mož. V. K.

Neprijetno škripanje čevljev odstranimo, če jih za nekaj časa zavijemo v vlažno krpo. Prav tako napravimo, če so nam čevlji preveliki, ko jih odvijemo, jih damo v kopita, da dobe pravilno obliko. Nylon glavnik ali krtače nikdar ne umivamo z vročo vodo, tudi rožnih glavnikov ne. Če se nam je rožen glavnik, čistjen v vroči vodi ukrvil, ga paravnamo tako, da ga položimo za nekaj minut v vročo vodo, naravnamo na prvotno obliko in ga obtežimo. Leseni kuhinjski predmeti kot žlice, deske za mесо itd. stasoma potemljijo. Obelimo jih, če jih umijemo z razredčenim superoksidom, splaknemo z mrzlo vodo in osušimo na zraku. Barvane volnene tkanine in pletenine pri pranju izgube barvo. To preprečimo, če jih pred pranjem polijemo s precej tople osoljeno kislavo vodo.

... 998 ... 999 ... To nima pravzaprav nobenega smisla, doktor. Ali nimate nobenega močnejšega zdravilnega sredstva? Trpim namreč za nespečnostjo...

DIVJE POSLOVANJE V »DRAVI«

Naši šahisti — do zdaj odlični

Pravzaprav je naslovov za ta sestavek na pretek. Lahko bi rekli tudi »Jugoslavija — edina neporažena ekipa...«

Kakor je že rečeno, zaslužijo pohvalo prav vsi naši. Se zlasti pa je treba vse priznanje izreči volemnostruškemu, saj je v šestih kolih najboljši jugoslovanski ekipi kar 5 1/2 točke ali natančno tretjino dosejanega kapitala.

ZADNJA DESKA — BOLNA TOČKA Določena praznina je pri nas zadnja deska. Tu se menjujejo Karakalji, Milčić in Djurašević. Nič kaj preveč niso uspešni. Za končno razvrstitev bo vsakekari odločila prava ta deska.

SPORTNE ZANIMIVOSTI V KRAJEM Zvezna moška košarkarska tekma med Ljubljano in zagrebško Lokomotivo se je končala z zmago Ljubljane s 20:18 točkami.

OKRAJNO PLENSTVO V PLANJANU — NOVI GORICI V letnem kopašču v Novi Gorici so bile v nedeljo pripravljene tekme v organizaciji komisije za plavanje pri okrajni zvezi Partizan in v podčastitve devetletnice priključitve Slovenskega Primorja k F.R.G.

Advertisement for 'BORIS NEŠKINA' featuring a portrait of a man and text about a book or publication.

Tudi sicer sovjetski šahisti ne dosegajo izrednih uspehov. Če izvzamemo četvrtico v prvem kolu proti Angležem (tudi nam bi se priložilo kaj takega), so rezultati Bolgare izredno odpravičili je najtesnejšem rezultatu.

VI. KOLO ŠAHOVŠKE OLIMPIADE Jugoslavija tik pod vrhom Moskva, 17. sept. V VI. kolu šahovske olimpiade je imela Jugoslavija za nasprotnika Zah. Nemčijo in tretja ekipa opravila eno samo srečanje, s katerim so izgubo dragocene točke, ki jo je Nemcem pridobil Unzieker, po zmagi nad Gligoričevim (41. potez).

Kranj v počastitev slavke Kranj, 16. sept. V počastitev 20-letnice slavke tekmovalci je danes nedelja minula v znamenju številnih nogometnih, teniških, plavalnih in telovadnih prireditvev.

REPREZANTANCI LJUBLJANA — TRIGLAV 4 (1:0) Pred približno 500 gledalci so v prijateljski nogometni tekmi v prejšnji sestrski igri zmagali gostje, ki so začeli igro s hudimi napadi.

MLADINSKO PLENSTVO JUGOSLAVIJE Sisak, 17. sept. V soboto se je na mestnem stadionu začelo mladinsko prvenstvo Jugoslavije v atletiki, na katerem sodeluje 236 najboljših atletov iz 40 klubov. V prvi dan so bili doseženi zelo dobri rezultati.

OBJAVA TVD PARTIZAN-TABOR, Ljubljana, Tabor 13. obvešča vse, ki želijo telovaditi v društvu na Taboru, da se vrši vpisovanje v posamezne oddelke ob dnevih in urah, kot se vrši redna telovadba pri vodniku oddelka in to:

Prve dirke z motorji v Lukovici Le kratek čas šele deluje AMD Moravče-Lukovica, vendar so že vidni uspehi njegovega dela. Kot glavni organizator je podjelja oblikoval slaba in nemogoča, da o kakik študij v podjetju ni bilo govora, da so v podjetju razstavljali finančna sredstva in da vodnik uslužbenec podjetja niso poznali ali pa niso hoteli upoštevati glavnih načel trgovanja, zlasti v inozemstvu.

Š E N E K A J

DIVJE POSLOVANJE V »DRAVI«

Obširna obtožnica obravnava posamezna kazniva dejanja obtoženec. Vrsta teh je predloga in prepoved, da bi mogli navesti vsa, omejit se hočemo le na najzanimavejša. Pri razmotrivanju kaznivih dejanj posameznih vodnih uslužbenecv se človek ne more vsem ob vsaki priložnosti iskati svoje posebne koristi.

Te dni je okroglo javno tožilstvo v Mariboru vložilo pri okrajnem sodišču obtožnico proti enajstim osebam, ki so v glavnem upravljale vodne posle v podjetju Drava. Obtožena sta bila predvsem vodnik in direktor podjetja, tako je Müller nakupoval za sebe in ženo plašče, hladilnik, radio aparat ter razna darila za svoje prijatelje.

Slaba trgovina in poverbe — 96 milijonov izgube Glavna zadruga zveza v Ljubljani je že leta 1952 osnovala podjetje Drava. Namen podjetja je bil kupovanje s sadlem, železi, židnjava, jajci, živino, mesom, gozdnimi sadeži itd. Ker je bil namen podjetja tudi trgovanje z inozemstvom, je Uprava za zunanjo trgovino s posebnimi odločbami dovolila, da s katerimi proizvojalci lahko podjetje Drava kupuje na tuji tržišči.

Revizija poročilo označuje poslovanje podjetja Drava kot »divje poslovanje«, ugotovilo pa je, da je bila organizacija podjetja oblikovana slaba in nemogoča, da o kakik študij v podjetju ni bilo govora, da so v podjetju razstavljali finančna sredstva in da vodnik uslužbenec podjetja niso poznali ali pa niso hoteli upoštevati glavnih načel trgovanja, zlasti v inozemstvu.

Reprezentančni fond in lepa darila V podjetju »Drava« so imeli tudi reprezentančni fond. Tega so upravljali Rajko Müller, Avgust Obreza in Anton Raner. Na račun fonda so poplivali, prijeli gosti-

ali pa pokorni hlapi tuje volje. Natalija Zvereva mora podpisati obvezo, da bo sodelovala z Gestapom. Resnično, bila je grda in morda tudi res iz mavca. Toda Boris Neškina je bil poln paradoksov: v tem trenutku mu ta grda ženska, ni bila zoprna, celo želel je, da bi jo posedal, to Natalijo Zverevo, ki v domači obleki, napol zavajena sedi na kauču.

Natalija Zvereva je sprejela Borisa Neškina v domači obleki. Počutila se je prijetneje tako nego v tistih natičkanih cunjah ki po navadi dražijo moške. Na obisk je prišel s ciljem, da mora Natalija danes postati njegova ljubica. Če bi kaj takega rekel Tiščenku ali komurkoli, ki pozna Natalijo Zverevo, bi se mu porogljivo smejal: Natalija je zajamčeno nedostopna vsem sentimentalnostim, Natalija bi bilo težje dobiti kakor najlepšo ženo na Dunaju.